

יו"ל ע"י מוסדות
'שארית ישראל'
ווילעדניק בע"ר
קאראסטין
אוקריינא

שארית ישראל

דברי תורה
וסיפורים
מרבנינו
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בע"ר
ווילעדניק
צוק"ל

**אור
העבודה**
פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת ה'

**אור
הפרשה**
דברי תורה מרבנינו על פרשת השבוע

'כל מיחוש ולא מיחוש ראש' (שבת יא.), קאי על פגם המחשבה שהיא במוח וכולל שני הפגמים, ברית המעור והלשון. 'כל כאב ולא כאב לב', קאי על פגם הדיבור, שהדיבורים יוצאים מהלב, 'כל חולי ולא חולי מעיים', זה חולי רע רח"ל, זה פגם המעשה שנקרא רע, וגרע מרשע ח"ו, שב'רשע' השי"ן מפסיק, אבל ב'רע' אין שום הפסק. חולי מעיים זה חולי רע, שהתיקון לזה הפגם שיקשר עצמו להצדיק שנקרא בשם מעיים, 'שישו בני מעי' וכו' (ב"מ פג:).

או יאמר 'חולי מעיים' שהצדיק שנקרא בשם מעיים צריך שיחלה את עצמו עליו עד שיתקנו, והשלשה 'כל' מרמזים על אברהם יצחק ויעקב, בכל מכל כל (ב"ב יז.), שהם תיקנו שלשה תפילות, ובכל תפילה יש תיקון לכל האובדים והנידחים הנ"ל.

(עמוד רלט)

'חיה רעה אכלתהו, טרוף טורף יוסף' (בראשית לו לג)

מאמר הגמרא (הגיגה ב.) 'סומא בעין אחת - פטור מן הראיה', זה קאי על הצדיק אשר אין לו זה הכח שלא יעשה רעה ח"ו לאיש ישראל, אפילו איך שהוא, וזהו 'סומא בעין אחת', כי ימין הוא חסד ושמאל הוא גבורה (תיקוני זוהר הקדמה יז.), וכשהוא אינו יכול להשגיח על ישראל רק בעין אחת, הקב"ה פוטר מן הראיה, ואומר לו אין רצוני שתשגיח על בני.

וזהו הפירוש של הפסוק 'חיה רעה אכלתהו, טרוף טורף יוסף', הפירוש הוא אפילו הצדיק שמאיר בנפשו בחינת 'חיה' מהב' מקיפים חיה יחידה מאיר אצלו בפנימיות, אבל 'רעה', מה שהוא עושה לפעמים רעה לשום איש ישראל, זהו 'אכלתהו', זה מכלה אותו, 'טרוף טורף יוסף', פירוש אפילו הצדיקים הגדולים נופלים בזה, וד"ל.

(עמוד נז)

זמני
כניסת
ויציאת
השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
3:42	4:18	3:38	4:13	4:17	4:03	כניסת השבת
5:00	5:36	4:53	5:18	5:21	5:20	יציאת השבת
5:14	5:49	5:06	5:45	5:59	5:58	רבינו תם

כותב (ב)

ספר שכתובות אותיות בחודי דפיו – המנהג להקל לפתוח את הספר ולסגרו, ומכל מקום מכון להחמיר כשיש לו ספר אחר.

אולם אם יש על חודי הדפים ציורים חסרי משמעות – אין בזה סרך ונדנדוד איסור לכו"ע.

מותר לילך בנעל שעל גבי סוליתו חקוקים ציורים או אותיות, אף שבזמן הליכתו על גבי אדמה רכה מוטבעים ציורים אלו על האדמה, כיון שאינו מכוין כלל לעשיית הציורים.

מנעול העשוי לפתוח על ידי סיבוב מסוים של מספרים או אותיות – מותר להשתמש בו בשבת. ויש מי שחוכך בזה להחמיר.

משחק חמש עשרה, שהוא לוח אשר במסגרתו נמצאים חמשה עשרה מרובעים מסומנים באותיות או מספרים והם ניתנים להזזה – מותר לשחק בו בשבת.

'צא מן התיבה' (בראשית ח טז), היינו מן הדיבור שלך בשעת תפילתך, 'אתה ואשתך' רוצה לומר שלא תהא כוונתך בשבילך או בשביל בני ביתך, רק שכל תיבה שאתה מוציא מפיך יהיה בשביל השכינה וד"ל.

(עמוד רנט)

'בפרקים שואל מפני הכבוד, ומשיב שלום לכל אדם' (ברכות יז.), הפירוש הוא 'בפרקים' אם אנו ח"ו בעלמא דפרודא שפגמנו מאוד, אזי 'שואל' פירוש אנו שואלים ומבקשים מה' מפני הכבוד, עשה למען כבודך אם לא למעננו, זהו מתתא לעילא, 'ומשיב שלום' מעילא לתתא, אפילו לאותן הנשמות שפגמו מאוד, שהמה רק בכלל אדם, אף על פי כן יש להן תיקון על ידי בחינת 'למעני למעני אעשה', וד"ל.

(עמוד רלד)

יום ג' כ"ג כסלו – הרה"ק ר' אלימלך מטאהש בהרה"ק ר' משולם פייש זצ"ל

הרה"ק ר' אברהם אלימלך מגראדזיסק בהרה"ק ר' ישראל זצ"ל

יום ה' כ"ה כסלו – הרה"ק ר' חיים מאנטניא בהרה"ק ר' ברוך מוויזניץ זצ"ל

הרה"ק יוחנן בהרה"ק ר' דוד מרדכי מטאלנא זצ"ל

יום ו' כ"ו כסלו – הרה"ק ר' אלעזר מקוז'ניץ בהרה"ק ר' משה אליקים בריעה זצ"ל

יום שבת קודש כ' כסלו - הרה"ק ר' ברוך בהרה"ק ר' מנחם מנדל מוויזניץ (אמרי ברוך) זצ"ל

הרה"ק ר' יוחנן מרחמסטריווקא בהרה"ק ר' דוד זצ"ל

יום א' כ"א כסלו - הרה"ק ר' יוחנן מקארלין סטאלין בהרה"ק ר' ישראל זצ"ל

יום ב' כ"ב כסלו - הרה"ק ר' פנחס מאוסטראה בהרה"ק ר' יעקב יוסף זצ"ל

וכתוב במכילתא של פרשת משפטים וכ"ה גם במסכת קידושין: 'תנו רבנן, ויצא מעמך הוא ובניו עמו. אמר רבי שמעון אם הוא נמכר, בניו ובנותיו מי נמכרים?! מכאן שרבו חייב במזונות בניו. כיוצא בדבר אתה אומר אם בעל אישה הוא ויצאה אשתו עמו. אמר רבי שמעון, אם הוא נמכר אשתו מי נמכרת?! מכאן שרבו חייב במזונות אשתו, ע"כ.

"ועתה", הגביה הסבא את קולו, "טוען אני בשם נשי ישראל, בניהם ובנותיהם, איך יכול השם יתברך לעשות תורתו פלסתר חס ושלום?! ממאי נפשך - או שייתן מזונות לנשיהם, בניהם ובנותיהם או שימחוק מן התורה הקדושה את עשר התיבות הללו, שלא יהיו נכתבות לחינם, והן 'הוא ובניו עמו' ו'אם בעל אישה הוא ויצאה אשתו עמו'".

"אמנם ידעתי שהמקטרג יטען מצד השם יתברך שהעבדים אינם עובדים כראוי, ועל כך אני טוען שתי טענות: האחת - איזה נמצא הדין הזה שאם העבד עצל שישכלו בשל כך אשתו ובניו ותהיה רשות לאדונו להפסיד את מזונותיהם, שהרי אינם אשמים בזה כלל?! והטענה השנייה - הלא אם העבד אינו עובד כראוי זו אשמת האדון, שהרי הוא העמיד לכל עבד את יצרו הרע המסיתו ומפתהו תמיד לבל יעבוד את אדונו כדבעי. אם כן, זו מניעה מצד האדון ולא העבד, ולכן מדוע יסבלו נשיהם, בניהם ובנותיהם?!

רבותיי, מוכן אני להישבע בנקיטת חפץ שאני יודע בבידור שאם לא היה האדון מעמיד את היצה"ר המסית, אז בוודאי כל יהודי היה עובדו בשלמות! והן יכול המקטרג מצד הנתבע שהשם יתברך יודע אשר לא כן הדבר ועל כן אינו רוצה להישבע הנתבע וייפטר, ואם לא רוצה להישבע או שאינו יכול להישבע, עליכם לפסוק כי מתוך שאינו יכול להישבע משלם או שהנתבע ישבע וייטול". הסבא סיים את דבריו. הדיינים עיינו מעט בדין ואילו הסבא עמד בצד והחריש.

אחרי כמה רגעים קמה כל העדה וקראו יחד שלוש פעמים: "הדין עם רבי לייב בן רחל שהשם יתברך מחויב בכל אופן שהוא לפרנס את נשי ישראל עם בניהם ובנותיהם, וכשם שהסכים בית דין של מטה, כן יסכים בית דין של מעלה". הסבא ציווה על משמשו להביא יין שרף עם לעקאה, וכולם אכלו ושתי 'לחיים' בשמחה רבה. לפנות ערב נסעו כל עשרת הצדיקים, כל איש לעירו.

כעבור חמישה ימים פרסמו כל העיתונים כי ממדינת סיביר החלו להוביל למדינת רוסיה אלפי כורים חטים וכל מיני דגן כי שם היו התבואות לרוב ובזול, אלא שלא היו להם דרכים להובילם לרוסיה, ועתה מצאו לפתע דרכים. תכף ומיד היה הכול ובזול כי הסוחרים מיהרו למכור את תבואתם טרם שיבואו התבואות מסיביר, וכאשר הגיעו התבואות נעשה שובע גדול בכל הארץ.

בשנה השלישית לשבתו של הסבא משפולי על כס הרבנות בעירו הייתה שנת רעב גדולה, והיהודים סבלו ממנה במיוחד. הסבא משפולי דאג במשך כל השנים למחסורם של כל מעוטי היכולת, ובאותה שנה נבצר ממנו הדבר. צעקת אלפי עניים ובמיוחד נשים וטף הגיעה לאוזניו ושללה את מנוחת נפשו.

מפאת צערן אכל במשך חודשים רבים רק לחם ושתה תה. הרעב התפשט ברוסיה ותקף את כל היהודים. רבנים רבים כתבו מכתבים לסבא הקדוש, ואמרו כי הוא מלומד בניסים כמו נחום איש גמזו, ולכן עליו להרעיש עולמות כדי לבטל את הגזירה.

הסבא כתב מכתבים לעשרת גדולי הדור שיבואו מיד לשפולי, וכשהגיעו הושיבם מסביב לשולחן ואמר: "דעו רבותיי שיש לי דין תורה עם הקדוש ברוך הוא, ואני ממנה אתכם לדיינים! על פי דין התובע הולך למקום הנתבע, אבל מכיוון שאין אתר פנוי מאלוקותו יתברך, ובפרט כאן שיש עשרה שהשכינה בוודאי שורה עליהם, על כן יוכל להתקיים כאן דין התורה".

הסבא ציווה על שמשו שיכריז: "בציווי העדה הקדושה שנמצאת כאן, הנני מכריז שהרב ר' לייב בן רחל תובע את השם יתברך לדין תורה בחדר הזה בעוד שלושה ימים!".

במשך שלושת הימים ישבה העדה הקדושה בתענית והתפללה במניין, ולא הייתה רשות לאיש להיכנס פנימה, פרט לשמש שדאג להצטרפותם. כאשר נכנס השמש לבו נמס מקול תפילתם וככיים של הקדושים.

ביום הרביעי לאחר התפילה נכנס השמש, סידר כיסאות לכל הצדיקים וכולם ישבו מעוטפים בטלית ותפילין. היה זה מחזה מרהיב. הסבא ציווה על השמש להכריז שדין התורה מתחיל.

לאחר מכן פתח ואמר: "בשם כל הנשים והילדים של יהודי ארץ רוסיה הנני תובע את השם יתברך לדין תורה! מדוע השם יתברך גוזר על הרעב להשחיתם חס ושלום?! כיוון שהקב"ה נתן לנו את התורה מחויב גם הוא לקיימה, כפי שמובא בתורה בעל פה.

וכיוון שכתוב בתורה 'כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם', פירוש שעם ישראל הם עבדיו לעולמי עד. כידוע שיש לכל בני ישראל משפט של עבד עברי.

כשנכנסו החסידים אל המגיד, פנה המגיד מיד אל רבינו וקיבל שלום ממנו, או אז הבינו הכל שאין המגיד מקפיד עליו מאומה על שהתמהמה בדרך, לאחר מכן קיבלו שאר החסידים שלום מהמגיד, בתום קבלת השלום אמר המגיד לרבינו: ישראל בער, את כל סודות שיר השירים לקחת מאותו קבצן בבית המרוזח...

עתה הבינו החסידים את פשר מעשיו של רבינו בבית המרוזח, ומדוע השתדל כל כך להאזין ולקלוט את מנגינת המנדולינה של הקבצן.

בכפר הסמוך לנאראדיטש התגורר מוכסן שהיו לו עדרי צאן ובקר רבים. ביתו היה סמוך לארמונו של הפריץ שגם ברשותו היה כמובן מקנה רב.

פעם פרצה מגיפה בבהמותיו של הפריץ, והמוכסן היה ירא שמא גם בהמותיו ידבקו במגפה ויפלו חללים, ולכן נסע אל הרה"ק המגיד מטשרנוביל.

כשנכנס אליו ראה שהוא יושב ולומד עם תלמידו, רבינו זי"ע. ניגש אליהם המוכסן, קיבל שלום משני הצדיקים, ואחר כך סיפר המוכסן למגיד את אשר אירע בכפר, וביקש את ברכתו שלא יינקו בהמותיו.

פנה המגיד אל רבינו ואמר לו: ישראל בער, ענה למוכסן זה על בקשתו. הרגיע רבינו את המוכסן ואמר לו בלשון זו: סע לביתך לשלום, לא תקרב אליך הרעה, אדם ובהמה תושיע ה'.

חזר המוכסן לביתו כשהוא שמח וטוב לב, ואכן אף שהמגיפה עשתה שמות בעדרי הפריץ, לא נגעה ולא פגעה בעדרי המוכסן מאומה.

רבינו זי"ע היה כידוע תלמידו של הרה"ק המגיד מטשרנוביל זלה"ה, והיה נוסע אליו תדיר, ואף בתקופה הראשונה של הנהגתו היה נוהג לנסוע אליו.

פעם בליל 'זכור ברית' נסע רבינו עם קבוצת חסידים לשהות בראש השנה בטשרנוביל, כשעברו בדרכם בכפר קאראהאד עצרו בבית מרוזח ונכנסו לפוש מעט מטורח הדרך, והנה רואים הם בפינת הבית קבצן שיושב ופורט על מנדולינה.

המנגינה ערבה מאוד באוזני רבינו, ולכן נעמד ליד הקבצן והאזין לנגינתו בשקיקה. כשסיים הקבצן את המנגינה, ביקש ממנו רבינו שינגן ניגון נוסף, השיב הקבצן כי בעד כוסית משקה יסכים לנגן עוד, שילם לו רבינו בעד כוסית משקה והקבצן המשיך בנגינתו.

כשהסתיים גם הניגון השני קנה רבינו לקבצן כוסית נוספת, וכך המשיך לנגן עוד ועוד. כוסית רודפת כוסית וניגון רודף ניגון.

החסידים איבדו את סבלנותם, הנה הם עומדים לאחר את זמן אמירת הסליחות אצל הרה"ק מטשרנוביל, ורבינו כאילו לא איכפת לו, ממשיך להאזין בקשב רב לניגוני הקבצן.

רגזו החסידים מאוד, אבל לא יכלו לעשות דבר, שהרי לא היה אפשר לנסוע לבד ולהשאיר את רבינו. כך המתינו החסידים זמן רב עד שהקבצן סיים סוף סוף את נגינתו, או אז עלו כולם לעגלה וזירזו את העגלון שיאיץ בסוסים בכל כוחו כדי שיגיע בזמן לאמירת הסליחות.

אולם לאחר כל המאמצים הגיעו החסידים לטשרנוביל רק לפנות בוקר. בכל בית הכנסיות כבר הסתיימה אמירת הסליחות זה מזמן, ורק בביהכ"נ של המגיד עדיין לא התחילו באמירת הסליחות, הנרות למאור הודלקו כבר לפני הרבה שעות, אבל המגיד עמד והמתין ולא פתח באמירת הסליחות.

